TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. gegužės 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė — Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose — Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 — Taikymo sritis — Arbitražas — Neįtraukimas — Užsienio arbitražo teismų sprendimų pripažinimas ir vykdymas — Valstybėje narėje esančio arbitražo teismo nustatytas įpareigojimas — Įpareigojimas, kuriuo neleidžiama pradėti arba tęsti proceso kitos valstybės narės teisme — Valstybės narės teismų teisė atsisakyti pripažinti arbitražo teismo sprendimą — Niujorko konvencija“

Byloje C-536/13

dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. spalio 10 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2013 m. spalio 14 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

OAO „Gazprom“,

dalyvaujant

Lietuvos Respublikai,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Ó Caoimh ir J.-C. Bonichot, teisėjai E. Levits, M. Safjan (pranešėjas), M. Berger, A. Prechal, E. Jarašiūnas ir C.G. Fernlund,

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. rugsėjo 30 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *OAO „Gazprom“*, atstovaujamos advokato R. Audzevičiaus,

— Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos A. A. Petravičienės, A. Svinkūnaitės ir D. Kriaučiūno, padedamų advokatų V. Bernatonio ir A. Šekštelo,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Kemper,

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Rubio González,

* Proceso kalba: lietuvių.

— Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos F.-X. Bréchot, G. de Bergues ir D. Colas,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos M. Holt, padedamo baristerio B. Kennelly,

— Šveicarijos Konfederacijos, atstovaujamos M. Jametti, M. Schöll ir D. Klingele,

— Europos Komisijos, atstovaujamos A.-M. Rouchaud-Joët ir A. Steiblytės,

susipažinęs su 2014 m. gruodžio 4 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bendrovės *OAO „Gazprom“* (toliau – *Gazprom*), kurios buveinė Maskvoje (Rusija), skundą dėl atsisakymo pripažinti ir vykdyti Lietuvoje 2012 m. liepos 31 d. priimtą arbitražo teismo sprendimą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Reglamentas Nr. 44/2001 panaikintas 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, p. 1), kuris taikomas nuo 2015 m. sausio 10 d. Tačiau tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė nagrinėjamoje pagrindinėje byloje, yra taikytinas Reglamentas Nr. 44/2001.

4 Iš Reglamento Nr. 44/2001 2 konstatuojamosios dalies matyti, kad juo siekta dėl gero vidaus rinkos veikimo įgyvendinti „nuostatas dėl jurisdikcijos kolizinių normų civilinėse ir komercinėse bylose suvienodinimo ir formalumų supaprastinimo, siekiant užtikrinti greitą ir paprastą teismo priimtų sprendimų valstybėse narėse, kurios privalo laikytis šio reglamento, pripažinimą ir vykdymą“.

5 Šio reglamento 7 ir 11 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(7) Būtina, kad šio reglamento taikymo sritis apimtų visas pagrindines civilines ir komercines bylas, išskyrus aiškiai nustatytas bylas.

<…>

(11) Jurisdikcijos taisyklės turi būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai priklauso nuo atsakovo gyvenamosios vietos, ir šiuo pagrindu jurisdikcija turi būti visada prieinama [visada turi būti galimybė nustatyti jurisdikciją šiuo pagrindu], išskyrus keletą aiškiai nustatytų situacijų, kuriose bylinėjimosi objektas arba šalių autonomija pateisinama kaip kitokia susijusi aplinkybė [pateisina kitą sąsajos kriterijų]. <…>“

6 To paties reglamento 1 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies d punktas, esantys I skyriuje „Taikymo sritis“, suformuluoti taip:

„1. Šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Jis ypač netaikomas mokesčių, muitinių arba administracinėms byloms.

2. Šis reglamentas netaikomas:

<…>

d) arbitražui.“

7 Reglamento Nr. 44/2001 71 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Šis reglamentas nedaro poveikio jokioms konvencijoms, kuriose dalyvauja valstybės narės ir kurios konkrečiose [konkrečių sričių] bylose reglamentuoja jurisdikciją arba teismo sprendimų pripažinimą ir vykdymą.“

Lietuvos teisė

8 Civilinio kodekso antrosios knygos II dalies X skyriuje, pavadintame „Juridinio asmens veiklos tyrimas“, įtvirtinti 2.124–2.131 straipsniai.

9 Civilinio kodekso 2.124 straipsnyje „Juridinio asmens veiklos tyrimo turinys“ nustatyta:

„<...> 2.125 straipsnyje išvardyti asmenys turi teisę prašyti teismo paskirti ekspertus, kurie ištirtų, ar juridinis asmuo, juridinio asmens valdymo organai ar jų nariai veikė tinkamai ir, jei nustatoma netinkama veikla, taikyti priemones, nurodytas <...> 2.131 straipsnyje“.

10 Pagal minėto kodekso 2.125 straipsnio 1 dalies 1 punktą vienas ar keli akcininkai, kurių turimų ar valdomų akcijų nominali vertė yra ne mažesnė kaip 1/10 įstatinio kapitalo, turi teisę kreiptis dėl juridinio asmens veiklos tyrimo.

11 Šio kodekso 2.131 straipsnyje nurodytos priemonės apima, be kita ko, juridinio asmens organų sprendimų panaikinimą, valdymo organų narių įgaliojimų laikiną sustabdymą ar asmens pašalinimą iš valdymo organų narių arba juridinio asmens įpareigojimą atlikti tam tikrus veiksmus ar jų neatlikti.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

12 Iš sprendimo, kuriuo prašoma priimti prejudicinį sprendimą, ir Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad tuo metu, kai susiklostė pagrindinės bylos aplinkybės, pagrindinės AB „Lietuvos dujos“ akcininkės buvo pagal Vokietijos teisę įsteigta bendrovė *E.ON Ruhrgas International GmbH*, kuriai priklausė 38,91 % įstatinio kapitalo, bendrovė *Gazprom*, kuriai priklausė 37,1 % šio kapitalo, ir Lietuvos valstybė, kuriai priklausė 17,7 % kapitalo.

13 2004 m. kovo 24 d. *Gazprom*, *E.ON Ruhrgas International GmbH* ir Lietuvos Respublikos vardu veikiantis Valstybės turto fondas, kurio teises vėliau perėmė Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), sudarė akcininkų sutartį (toliau – akcininkų sutartis). Šios sutarties 7.14 straipsnyje įtvirtinta arbitražinė išlyga, pagal kurią „bet kokie su šia Sutartimi ar su jos pažeidimu, galiojimu, įsigaliojimu ar nutraukimu susiję ginčai, nesutarimai ar prieštaravimai galutinai sprendžiami arbitraže“.

14 2011 m. kovo 25 d. Lietuvos Respublika, atstovaujama Energetikos ministerijos, Vilniaus apygardos teisme pareiškė ieškinį, kuriuo prašė pradėti juridinio asmens veiklos tyrimą.

15 Šis ieškinys buvo pareikštas AB „Lietuvos dujos“, šios bendrovės generaliniam direktoriui V. Valentukevičiui ir Rusijos pilietybę turintiems *Gazprom* paskirtiems AB „Lietuvos dujos“ valdybos nariams V. Golubev ir K. Seleznev. Šiuo ieškiniu Energetikos ministerija taip pat prašė taikyti tam tikras Civilinio kodekso 2.131 straipsnyje nurodytas korekcines priemones, jeigu per šį tyrimą būtų nustatyta, kad šios bendrovės ar minėtų asmenų veikla buvo netinkama.

16 Manydama, kad toks ieškinys pažeidžia akcininkų sutarties 7.14 straipsnyje įtvirtintą arbitražinę išlygą, 2011 m. rugpjūčio 29 d. *Gazprom* kreipėsi į Stokholmo prekybos rūmų Arbitražo institutą su prašymu pradėti arbitražo procedūrą prieš Energetikos ministeriją.

17 Stokholmo prekybos rūmų Arbitražo instituto sudarytame arbitražo teisme *Gazprom*, be kita ko, prašė įpareigoti Energetikos ministeriją nutraukti bylos nagrinėjimą Vilniaus apygardos teisme.

18 2012 m. liepos 31 d. sprendime minėtas arbitražo teismas konstatavo, kad buvo iš dalies pažeista akcininkų sutartyje įtvirtinta arbitražinė išlyga, ir įpareigojo Energetikos ministeriją, be kita ko, atsisakyti kai kurių minėtame teisme pareikštų reikalavimų arba juos apriboti (toliau – 2012 m. liepos 31 d. arbitražo teismo sprendimas).

19 2012 m. rugsėjo 3 d. nutartimi Vilniaus apygardos teismas nurodė pradėti AB „Lietuvos dujos“ veiklos tyrimą. Jis taip pat konstatavo, kad juridinio asmens veiklos tyrimas priklauso jo jurisdikcijai ir pagal Lietuvos teisę negali būti nagrinėjamas arbitraže.

20 AB „Lietuvos dujos“, V. Valentukevičius, V. Golubev ir K. Seleznev apskundė šią nutartį apeliacine tvarka Lietuvos apeliaciniam teismui. Be to, *Gazprom* tame pačiame teisme inicijavo kitą procesą, pateikdama prašymą pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvoje 2012 m. liepos 31 d. arbitražo teismo sprendimą.

21 Pirmąja 2012 m. gruodžio 17 d. nutartimi Lietuvos apeliacinis teismas atmetė šį prašymą. Jo manymu, viena vertus, šį sprendimą priėmęs arbitražo teismas negalėjo imtis spręsti klausimo, kuris jau buvo iškeltas ir nagrinėtas Vilniaus apygardos teisme, kita vertus, spręsdamas šį klausimą jis nesilaikė 1958 m. birželio 10 d. Niujorke pasirašytos Konvencijos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo (*Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys*, 330 t., p. 3, toliau – Niujorko konvencija) V straipsnio 2 dalies a punkto nuostatos.

22 Be to, Lietuvos apeliacinis teismas pažymėjo, kad prašomu pripažinti ir vykdyti 2012 m. liepos 31 d. sprendimu arbitražo teismas ne tik apribojo Energetikos ministerijos teisnumą Lietuvos teisme nagrinėjamoje byloje dėl juridinio asmens veiklos tyrimo pradėjimo, bet ir paneigė šio teismo kompetenciją spręsti dėl savo paties kompetencijos. Taip arbitražo teismas pažeidė Lietuvos Respublikos suverenitetą, o tai prieštarauja Lietuvos ir tarptautinei viešajai tvarkai. Anot Lietuvos apeliacinio teismo, atsisakymas pripažinti arbitražo sprendimą taip pat pateisinamas minėtos konvencijos V straipsnio 2 dalies b punktu.

23 Antrąja 2013 m. vasario 21 d. nutartimi Lietuvos apeliacinis teismas atmetė AB „Lietuvos dujos“, V. Valentukevičiaus, V. Golubev ir K. Seleznev apeliacinį skundą, pateiktą dėl 2012 m. rugsėjo 3 d. Vilniaus apygardos teismo sprendimo pradėti AB „Lietuvos dujos“ veiklos tyrimą. Be to, jis patvirtino Lietuvos teismų kompetenciją nagrinėti šią bylą.

24 2012 m. gruodžio 17 d. ir 2013 m. vasario 21 d. Lietuvos apeliacinio teismo nutartys kasacine tvarka buvo apskųstos Lietuvos Aukščiausiajam Teismui. Šis teismas 2013 m. lapkričio 20 d. nutartimi nutarė sustabdyti skundo dėl antrosios nutarties nagrinėjimą, kol išnagrinės skundą dėl 2012 m. liepos 31 d. arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir vykdymo.

25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką nagrinėjamoje srityje ir į Reglamento Nr. 44/2001 71 straipsnį, gali būti atsisakyta pripažinti ir leisti vykdyti minėtą arbitražo teismo sprendimą, kurį jis kvalifikuoja kaip „anti-suit injunction“, motyvuojant tuo, kad jį pripažinus ir leidus vykdyti būtų apriboti Lietuvos teismo įgaliojimai įgyvendinti savo kompetenciją spręsti dėl savo jurisdikcijos nagrinėti prašymą pradėti juridinio asmens veiklos tyrimą.

26 Šiomis aplinkybėmis Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar tokiu atveju, kai „anti-suit injunction“ priima arbitražo teismas ir ja [juo] uždraudžia šaliai kreiptis su tam tikrais reikalavimais į valstybės narės teismą, kuris pagal Reglamento N. 44/2001 jurisdikcijos taisykles yra kompetentingas nagrinėti civilinę bylą iš esmės, valstybės narės teismas turi teisę atsisakyti pripažinti tokį arbitražo teismo sprendimą, nes juo apribojama teismo teisė pačiam nustatyti, ar jis kompetentingas nagrinėti bylą pagal Reglamento N. 44/2001 jurisdikcijos taisykles?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar tas pats galioja ir tuo atveju, kai arbitražo teismo priimta[s] „anti-suit injunction“ nurodo proceso šaliai apriboti savo reikalavimus tokioje byloje, kuri nagrinėjama kitoje valstybėje narėje, ir tos valstybės narės teismas pagal Reglamento N. 44/2001 jurisdikcijos taisykles turi jurisdikciją nagrinėti tą bylą?

3. Ar nacionalinis teismas, siekdamas užtikrinti [Sąjungos] teisės viršenybę ir visišką Reglamento N. 44/2001 veiksmingumą, gali atsisakyti pripažinti arbitražo teismo sprendimą, jei toks arbitražo teismo sprendimas apriboja nacionalinio teismo teisę spręsti dėl savo jurisdikcijos ir įgaliojimų tokioje byloje, kuri patenka į Reglamento N. 44/2001 jurisdikciją?“

Dėl prejudicinių klausimų

27 Užduodamas šiuos klausimus, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamentą Nr. 44/2001 reikia aiškinti taip, kad juo valstybės narės teismui draudžiama pripažinti ir leisti vykdyti arba atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti arbitražo teismo sprendimą, kuriuo vienai iš šalių uždraudžiama kreiptis su tam tikrais reikalavimais į šios valstybės narės teismą.

28 Pirmiausia reikia nurodyti, kad pagal minėto reglamento 1 straipsnio 2 dalies d punktą arbitražas nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.

29 Norint nustatyti, ar ginčas patenka į Reglamento Nr. 44/2001 taikymo sritį, turi būti atsižvelgiama tik į šio ginčo dalyką (Sprendimo *Rich*, C-190/89, EU:C:1991:319, 26 punktas).

30 Dėl pagrindinės bylos dalyko reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą kreiptasi su skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo nutarties, kuria atsisakyta pripažinti ir leisti vykdyti arbitražo teismo sprendimą, kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kvalifikuoja kaip „anti-suit injunction“ ir kuriuo arbitražo teismas įpareigojo Energetikos ministeriją atsiimti arba apriboti tam tikrus Lietuvos teismuose pareikštus reikalavimus. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat nagrinėja skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo nutarties, kuria patvirtintas Vilniaus apygardos teismo sprendimas pradėti AB „Lietuvos dujos“ veiklos tyrimą, kuris, anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, taip pat priskiriamas prie civilinių bylų, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 1 dalį.

31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, arbitražo teismo sprendimas, kuriuo vienai iš šalių uždraudžiama pareikšti tam tikrus reikalavimus nacionaliniame teisme, galėtų kelti grėsmę Reglamento Nr. 44/2001 veiksmingumui, nes toks arbitražo teismo sprendimas galėtų apriboti nacionalinio teismo galimybę įgyvendinti kompetenciją nuspręsti dėl savo jurisdikcijos nagrinėti į minėto reglamento taikymo sritį patenkančią bylą.

32 Šiuo klausimu primintina, kad Sprendime *Allianz ir Generali Assicurazioni Generali* (C-185/07, EU:C:2009:69) Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybės narės teismo nustatytas įpareigojimas, kuriuo vienai iš šalių uždraudžiama pradėti kitą procesą nei arbitražo procedūra arba tęsti kitos valstybės narės, kuri turi jurisdikciją pagal Reglamentą Nr. 44/2001, teisme pradėtą procesą, yra nesuderinamas su šiuo reglamentu.

33 Toks valstybės narės teismo vienai iš arbitražo procedūros šalių nustatytas įpareigojimas netęsti proceso kitos valstybės narės teisme neatitinka iš Teisingumo Teismo praktikos išplaukiančio bendrojo principo, pagal kurį kiekvienas teismas, kuriam nagrinėti pateiktas ginčas, pagal taikytinas taisykles pats nustato, ar jis kompetentingas jį spręsti. Šiuo atžvilgiu primintina, kad, išskyrus kelias ribotas išimtis, Reglamentas Nr. 44/2001 neleidžia vienos valstybės narės teismui atlikti kitos valstybės narės teismo jurisdikcijos kontrolės. Ši jurisdikcija tiesiogiai apibrėžta minėtame reglamente nustatytomis taisyklėmis, taip pat tomis, kurios reglamentuoja šio reglamento taikymo sritį. Todėl vienos valstybės narės teismas niekada negali geriau nuspręsti dėl kitos valstybės narės teismo jurisdikcijos (žr. Sprendimo *Allianz ir Generali Assicurazioni Generali*, C-185/07, EU:C:2009:69, 29 punktą).

34 Teisingumo Teismas, be kita ko, nusprendė, kad kliudymas kitos valstybės narės teismui įgyvendinti tuo reglamentu jam suteiktą kompetenciją, kylantis dėl „anti-suit injunction“ nustatymo, kenkia valstybių narių pasitikėjimui viena kitos teisės sistemomis ir teisminėmis institucijomis ir gali atimti iš ieškovo, kuris laiko arbitražinį susitarimą niekiniu, negaliojančiu arba negalinčiu būti įvykdytu, galimybę apginti savo teises valstybės teisme, į kurį jis vis dėlto kreipėsi (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Allianz ir Generali Assicurazioni Generali*, C-185/07, EU:C:2009:69, 30 ir 31 punktus).

35 Tačiau nagrinėjamoje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas užduoda Teisingumo Teismui klausimą ne dėl to, ar toks valstybės narės teismo nustatytas įpareigojimas yra suderinamas su Reglamentu Nr. 44/2001, o dėl to, ar su šiuo reglamentu suderinamas galimas valstybės narės teismo sprendimas pripažinti ir leisti vykdyti arbitražo teismo sprendimą, kuriuo viena iš arbitražo procedūros šalių įpareigojama apriboti savo reikalavimų, pareikštų tos valstybės narės teisme vykstančiame procese, apimtį.

36 Šiuo klausimu visų pirma primintina, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 28 punkte, arbitražas nepatenka į Reglamento Nr. 44/2001 taikymo sritį, nes jis reglamentuoja tik valstybių narių teismų jurisdikcijos koliziją. Kadangi arbitražo teismai nepriskiriami prie valstybės teismų, pagrindinėje byloje nekyla tokia kolizija, kaip ji suprantama pagal minėtą reglamentą.

37 Be to, dėl valstybių narių pasitikėjimo viena kitos teisės sistemomis ir atitinkamomis teisminėmis institucijomis principo, kuris pasireiškia teismų jurisdikcijos taisyklių suderinimu remiantis Reglamentu Nr. 44/2001 sukurta sistema, pažymėtina, kad pagrindinės bylos aplinkybėmis įpareigojimą nustatė arbitražo teismas, todėl negali kilti klausimas dėl šio principo pažeidimo, padaryto dėl vienos valstybės narės teismo kišimosi į kitos valstybės narės teismo kompetenciją.

38 Esant šioms aplinkybėms, arbitražo teismo draudimas vienai iš šalių kreiptis su tam tikrais reikalavimais į valstybės narės teismą taip pat negali atimti iš šios šalies teisės į teisminę apsaugą, minėtos šio sprendimo 34 punkte, nes per tokio arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir vykdymo procedūrą, viena vertus, ši šalis galėtų ginčyti tokį pripažinimą ir vykdymą ir, kita vertus, teismas, į kurį kreiptasi, vadovaudamasis taikytina nacionaline ir tarptautine proceso teise, turėtų nustatyti, ar reikia šį arbitražo teismo sprendimą pripažinti ir leisti vykdyti.

39 Taigi esant tokioms aplinkybėms, nei šis arbitražo teismo sprendimas, nei sprendimas, kuriuo valstybės narės teismas esant reikalui jį pripažintų, negali turėti įtakos skirtingų valstybių narių teismų tarpusavio pasitikėjimui, kuriuo grindžiamas Reglamentas Nr. 44/2001.

40 Galiausiai, skirtingai nei įpareigojimo, nagrinėto byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Allianz ir Generali Assicurazioni Generali* (C-185/07, EU:C:2009:69, 20 punktas), atveju, dėl to, kad Energetikos ministerija nepaiso 2012 m. liepos 31 d. arbitražo teismo sprendimo procese dėl juridinio asmens veiklos tyrimo pradėjimo, jai kitos valstybės narės teismo sprendimu negali būti skiriamos sankcijos. Tai reiškia, kad tokio kaip šioje byloje nagrinėjamo arbitražo teismo sprendimo teisinės pasekmės skiriasi nuo byloje, kurioje priimtas minėtas sprendimas, nagrinėto įpareigojimo teisinių pasekmių.

41 Todėl arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir vykdymo procedūra, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, patenka į valstybėje narėje, kurioje prašoma pripažinti ir leisti vykdyti minėtą sprendimą, taikytinos nacionalinės ir tarptautinės teisės, o ne į Reglamento Nr. 44/2001 taikymo sritį.

42 Taigi pagrindinės bylos aplinkybėmis galimas valstybės narės teismo, kuris tuo pačiu metu nagrinėja kitą susijusį ginčą, kompetencijos spręsti dėl savo jurisdikcijos ribojimas galėtų būti kildinamas tik iš tos pačios valstybės narės teismo sprendimo pripažinti ir leisti vykdyti arbitražo teismo sprendimą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje, priimto vadovaujantis šios valstybės narės proceso teise ir prireikus taip pat Niujorko konvencija, kurios reglamentuoja šį į minėto reglamento taikymo sritį nepatenkantį klausimą.

43 Kadangi Niujorko konvencija reglamentuoja klausimus, neįtrauktus į Reglamento Nr. 44/2001 taikymo sritį, ji nesusijusi su „konkrečia byla [sritimi]“, kaip ji suprantama pagal šio reglamento 71 straipsnio 1 dalį. Minėto reglamento 71 straipsnyje faktiškai reglamentuojamas tik šio reglamento ir konvencijų dėl konkrečių sričių bylų, kurios patenka į Reglamento Nr. 44/2001 taikymo sritį, tarpusavio santykis (šiuo klausimu žr. Sprendimo *TNT Express Nederland*, C-533/08, EU:C:2010:243, 48 ir 51 punktus).

44 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad Reglamentas Nr. 44/2001 aiškintinas taip, kad juo valstybės narės teismui nedraudžiama nei pripažinti ir leisti vykdyti arbitražo teismo sprendimą, kuriuo vienai iš šalių uždraudžiama kreiptis su tam tikrais reikalavimais į šios valstybės narės teismą, nei atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti tokį arbitražo teismo sprendimą, nes šiame reglamente nereglamentuojamas vienoje valstybėje narėje priimto arbitražo teismo sprendimo pripažinimas ir vykdymas kitoje valstybėje narėje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

45 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti tas teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo reikia aiškinti taip, kad juo valstybės narės teismui nedraudžiama nei pripažinti ir leisti vykdyti arbitražo teismo sprendimą, kuriuo vienai iš šalių uždraudžiama kreiptis su tam tikrais reikalavimais į šios valstybės narės teismą, nei atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti tokį arbitražo teismo sprendimą, nes šiame reglamente nereglamentuojamas vienoje valstybėje narėje priimto arbitražo teismo sprendimo pripažinimas ir vykdymas kitoje valstybėje narėje.

Parašai